

Företagens ekonomi – preliminär redovisning 2015

NV0109

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	3
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	4
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	6
1.1.2	Variabler	6
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	9
2.2.5	Bearbetning	10
2.2.6	Modellantaganden	10
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	10

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	<i>11</i>
3.1	Frekvens	11
3.2	Framställningstid	11
3.3	Punktlighet	11
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	<i>11</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	12
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	13
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>13</i>
5.1	Spridningsformer	13
5.2	Presentation	13
5.3	Dokumentation	13
5.4	Tillgång till primärmaterial	13
5.5	Upplysningstjänster	13
Bilaga 1 – Variabelförteckning		14
<i>Basfakta, FE-nivå</i>		<i>14</i>
<i>Resultaträkningsposter, FE-nivå</i>		<i>14</i>
<i>Balansräkningsposter, FE-nivå</i>		<i>16</i>

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Näringslivets struktur

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): *Ja*

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23, Örebro
<i>Kontaktperson:</i>	Johanna Barry Vallin
<i>Telefon:</i>	019-17 68 64
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23, Örebro
<i>Kontaktperson:</i>	Johanna Barry Vallin
<i>Telefon:</i>	019-17 68 64
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

För en del i undersökningen, där uppgifter inhämtas direkt från företagen, föreligger det lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter till SCB. I Svensk författningssamling (SFS 2001:99 och 2001:100) anges att statistiken är obligatorisk. SCB:s särskilda föreskrifter avseende Företagens ekonomi finns publicerade i Statistiska centralbyråns författningssamling (SCB-FS 2016:13). Den andra delen i undersökningen bygger på administrativt material som består av deklarationsuppgifter från företagen som är skyldiga att lämna in uppgifterna till Skatteverket för taxeringsändamål.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Sekretess gäller för uppgifterna i undersökningen, och inget enskilt företags uppgifter kan identifieras. Uppgifter som behövs för forsknings- eller statistikändamål får lämnas ut efter särskild prövning. Dessa uppgifter är i så fall avidentifierade.

A.8 Gallringsföreskrifter

Insamlade primärdata arkiveras.

A.9 EU-reglering

Företagens ekonomi utgör huvudkällan till den statistik som regleras i EU-förordningen "Europaparlamentets och Rådets förordning nr 295/2008 om statistik över företagsstrukturer" och är därför anpassad i enlighet med denna förordning. Denna förordning ersätter den tidigare förordningen "Rådets förordning nr 58/97 om statistik rörande företagsstrukturer". Till förordningen 295/2008 finns ett antal tilläggsförordningar. Dessa är Kommissionens förordningar nr 97/2009, 250/2009, 251/2009, 275/2010, 439/2014, 446/2014, 1042/2015, 2112/2015.

A.10 Syfte och historik

Syftet med Företagens ekonomi (FEK) är att belysa näringslivets (exkl. den finansiella sektorn) struktur med avseende på exempelvis lönsamhet, tillväxt, utveckling, finansiering och produktion. Sammanställning av statistiken kan ske både på aggregerad nivå och i form av median- och kvartilvärden. Statistiken visas på nationell nivå och på branschmässigt avgränsad nivå.

År 2003 utgjorde det första redovisningsåret för FEK. Undersökningen ersatte då den tidigare undersökningen Företagsstatistik vilken i sin tur 1997 ersatte de tidigare undersökningarna Finansstatistik för företag och Industristatistik. Finansstatistik för företag hade funnits sedan 1950 och täckte då intäkter, kostnader och vinster inom större och medelstor industri och handel. Denna statistik kompletterades fr.o.m. årgång 1965 med uppgifter om företagens tillgångar och skulder. Omfattningen har sedan successivt utökats till såväl andra näringar som storleksgrupper. Grunden till Industristatistik, som använde sig av arbetsställe som undersökningsenhet, lades 1913. Industristatistik belyste främst industrins varuproduktion, intäkter, kostnader, sysselsättning, investeringar samt energiförbrukning.

A.11 Statistikanvändning

FEK används främst som underlag för beräkning av national- och finansräkenskaper. Andra användningsområden är som underlag för analyser av kostnadsläge, produktivitet utveckling, branschens ekonomiska utveckling samt nyckeltalsberäkningar. Användare av FEK är bl.a. Eurostat, Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, OECD, FN, branschorganisationer, banker, redovisningsbyråer, forskare och företag.

A.12 Uppläggning och genomförande

Denna *Beskrivning av statistiken (BAS)* avser den *preliminära redovisningen* av FEK. När den slutliga versionen av FEK publiceras kommer även en ny version av BAS. För en genomgång av den slutliga versionen av undersökningen, se BAS för tidigare årgångar.

FEK genomförs årligen och är snarare att betrakta som ett system av olika statistiska undersökningar än en separat statistisk undersökning. Uppgifter från ett stort antal källor, insamlade på och utanför SCB, sammanvänds för att producera all den statistik som redovisas rörande FEK:s målvariabler. De sammanhållande delarna i detta system utgörs dels av den för alla målvariabler gemensamma populationen (se avsnitt B1), dels av variablerna inom variabelområdet "basvariabler". Huvudkällan för basvariablerna är Skatteverkets standardiserade räkenskapsutdrag (SRU). Den preliminära redovisningen baserar sig enbart på de gemensamma basvariablerna från SRU och den s.k. fullständiga blanketten. För de allra största företagen och/eller för stora företag där de andra uppgiftskällorna kan antas eller befunnits vara bristfälliga sker i princip all datainsamling via en av undersökningen egen administrerad s.k. fullständig blankett. Denna blankett ställs direkt till respektive företag. Avgränsningen av de företag som ska få en fullständig blankett görs inte via ett sannolikhetsurval utan företagen väljs istället ut på följande kriterier:

1. Företag med flera verksamhetsenheter (blankettyt 6-7).
2. Vissa sammansatta företagsenheter, SFE (blankettyt 4-5).
3. Företag med ständigt saknade SRU (blankettyt 4-5). Affärsverken (Luftfartsverket, Sjöfartsverket, Statens järnvägar, Svenska kraftnät), stiftelser och ideella föreningar (juridisk form 51-72) samt utländska företags filialer i Sverige (undersektor 112) ingår.
4. De riktigt stora företagen som kräver detaljgranskning (blankettyt 4-5). Till den här gruppen hör ett antal av de allra största företagen där vi inte vill invänta administrativt data.
5. Övriga företag med minst 200 anställda och bokslutsmånad januari-april (blankettyt 4-5). Dessa företag får, till skillnad från ovan nämnda företag, blankett i augusti istället för i april.

Totalt omfattade urvalet med fullständig blankett 567 företag.

Frågeformuläret finns som bilaga till *Dokumentation av statistiken (SCBDOK)* på www.scb.se/NV0109

A.13 Internationell rapportering

FEK levererar årligen uppgifter till Eurostat utifrån de regleringar som finns i EU-förordningen ”Europaparlamentets och Rådets förordning nr 295/2008 om statistik över företagsstrukturer” samt tilläggsförordningarna, se avsnitt A9.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga större förändringar finns planerade för undersökningen.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Som nämnts hämtas uppgifter om företag från ett flertal olika källor vilket innebär att kvalitetsdeklarationen av undersökningen blir komplex. Variablerna som direktinsamlas via enkät kan kvalitetsgranskas och specificeras bättre än de variabler som hämtas från andra befintliga källor. Det administrativa materialet från Skatteverket kan t.ex. endast rimlighetsbedömas och kompletteras via bokslut. Inga återkontakter med företagen är möjliga att göra. Dessutom måste ett antal uppgifter härledas, t.ex. investeringar.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

FEK redovisar antal företag, antal anställda och ekonomiska variabler om företag och deras verksamhetsenheter för ett kalenderår, se 1.1.5. De ekonomiska variablerna på företagsnivå följer i stort företagets årsredovisningar och omfattar uppgifter ur både resultaträkning och balansräkning med specifikationer. Den preliminära redovisningen sker efter bransch, enligt Standard för svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI2007).

1.1.1 Objekt och population

De undersökta objekten utgörs av företagsenheten som i de flesta fall sammanfaller med den juridiska enheten eller bokslutsenheten. I undantagsfall kan insamlingen ske på koncernnivå eller en sammanslagning av flera juridiska personer.

Med företag menas de juridiska formerna aktieföretag, handels- och kommanditbolag, enskild näringsidkare, ekonomisk förening samt vissa andra juridiska former som bedriver näringsverksamhet. I de fall företag bedriver flera verksamheter delas företaget in i verksamhetsenheter. Om företaget bedriver verksamhet på flera olika geografiska platser delas företaget in i lokala verksamhetsenheter efter den geografiska fördelningen.

Med denna indelning möjliggörs redovisning både på institutionell nivå (företagsnivå), funktionell nivå (verksamhetsnivå) och regional nivå (geografiskt avgränsad verksamhetsnivå). Uppdelning av företag i verksamhetsenheter och lokala verksamhetsenheter sker främst för företag inom industrin (SNI 2007 05-33).

I målpopulationen ingår samtliga företag som bedrivit verksamhet under referensåret i näringslivet exklusive finansiella företag (SNI2007 01-96 exkl. 64-66, 84).

1.1.2 Variabler

Den preliminära redovisningen av FEK består av sammanlagt 65 variabler, alla på institutionell nivå (företagsnivå) och uppdelade på tre delar: basfakta (5 variabler), resultaträkningsposter (17 variabler) samt balansräkningsposter (43 variabler). Variablerna som publiceras finns redovisade tillsammans med definitioner i bilaga 1.

1.1.3 Statistiska mått

De redovisade variablerna presenteras i form av summauppgifter samt vissa relationstal.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Redovisningen av de preliminära resultaten redovisas på total nivå samt på 2- och 3-siffernivån enligt Standard för svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI2007).

1.1.5 Referensår

Uppgifterna avser kalenderåret. För de större betydande enkätföretagen med brutet räkenskapsår används dock den redovisningsperiod som omfattar bokslut mellan 1 maj aktuellt kalenderår och 30 april nästkommande kalenderår. För räkenskapsår som omfattar en kortare eller längre tid än 12 månader har flödessiffrorna räknats om till att avse 12 månader. För företag som baseras på administrativt material och har brutet räkenskapsår avser uppgifterna den redovisningsperiod som avslutas under referensåret. Även här räknas dock flödesuppgifterna om till att avse 12 månader.

1.2. Fullständighet

-

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Nedan ges en sammanfattande bild över vilka feltyper som förekommer i de inom ramen för FEK direktinsamlade källorna för de preliminära resultaten. För de respektive källornas svarsbortfall, se avsnitt 2.2.4.

Tabell 1: Feltyper per datakälla

Uppgiftskälla	Urval	Ramtäckning	Mätning	Svarsbortfall	Bearbetning
SRU		X	X	X	X
Fullständig blankett		X	X	X	X

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 *Urval*

Inte relevant för den preliminära redovisningen.

2.2.2 *Ramtäckning*

I målpopulationen ingår samtliga företag som bedrivit verksamhet under referensåret exklusive finansiella företag.

Den samordnade urvalsdragningen, SAMU, som årligen görs ur SCB:s företagsdatabas (FDB), används för att avgränsa rampopulationen och för att bestämma vilka företag som ska undersökas direkt via en enkät och vilka som ska samlas in genom det administrativa materialet. För att tillhöra rampopulationen (undersökningspopulationen) ska företaget anses ha bedrivit verksamhet under året, d.v.s. varit aktivt. Ett företag anses som aktivt i FDB om det är arbetsgivarregistrerat, finns i momsregistret eller är registrerat för F-skatt. Förutom de företag som klassas som aktiva i FDB görs följande tillägg:

- Inaktiva företag som innehar fastigheter med minst 1 miljon kronor i taxeringsvärde tas med som fastighetsbolag.
- Inaktiva företag som har minst ett aktivt dotterbolag tas med som holdingbolag.

I stora delar överensstämmer rampopulationen och målpopulationen, dock förekommer det några undantag:

- Den samordnade urvalsdragningen görs under november månad för undersökningsåret. Detta innebär att företag som registreras under december månad inte inkluderas i undersökningen. Stora betydande företag klassas dock manuellt som aktiva.

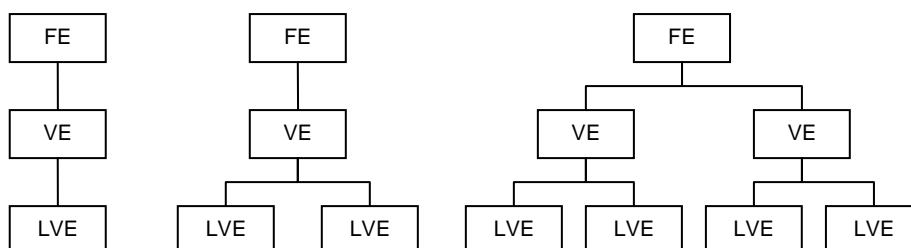
- De företag som bedriver verksamhet under året men som av olika anledningar läggs ner innan november månad kommer inte heller med i undersökningen. Även här klassas dock stora betydande företag manuellt som aktiva.
- Företag som är aktiva i FDB, trots att de slutat bedriva verksamhet.

Att de fortfarande är aktiva i FDB kan bland annat bero på eftersläpningar i administrativa rutiner. Företagen kommer alltså med i undersökningen, men inga uppgifter kan fås från dem.

2.2.3 Mätning

Större betydande företag enkätundersöks. Dessa delas in i olika verksamhetsenheter (VE) av FDB i de fall de bedriver fler än en verksamhet. För att bilda en verksamhetsenhet krävs det, som regel, att fler än 50 anställda är sysselsatta inom verksamheten. Indelning i verksamhetsenheter för FEK kan avvika från FDB, om företaget inte har möjlighet att lämna uppgifter på den fastställda enheten. Om företaget bedriver verksamhet på flera olika geografiska platser delas företaget in i lokala verksamhetsenheter (LVE) efter den geografiska fördelningen. Indelningen i verksamhets- och lokala verksamhetsenheter sker i nuläget främst för industriföretag.

Bild 1: Översikt över olika företagsstrukturer

Enkäten till de större betydande företagen består av två huvuddelar, nämligen en resultaträkning och en balansräkning, som är anpassad till Årsredovisningslagen (ÅRL). Till dessa två delar finns det specifikationer på vissa av variablerna. Utöver detta efterfrågas fördelning av varulager. I blanketten återfinns även specifikationer på aktier/andelar och materiella anläggningstillgångar. Vad gäller VE-nivå efterfrågas rörelsens intäkter och kostnader samt specifikationer till dessa. På LVE-nivå återfinns uppgifter som rör anskaffning och försäljning av materiella anläggningstillgångar.

I enkäten till de urvalsundersökta företagen insamlas specificeringar till de uppgifter företagen lämnat i bilagan till inkomstdeklarationen. Syftet med detta urval är att på stickprovsbasis ge information om framförallt branschvisa intäcks- och kostnadsstrukturer.

Övriga ej enkätundersökta företag undersöks enbart via det administrativa materialet från Skatteverket. Flertalet av de variabler som inhämtas via detta

register överensstämmer med dem som inhämtas via direktinsamlingen från företagen. Vad gäller det administrativa materialet är det inte möjligt att dela upp företagen i olika verksamheter och lokala verksamhetsenheter (se modellantagande 2.2.6).

Mätfel kan exempelvis härledas från oklara definitioner av variabler, bristande instruktioner etc. Att undersökningen kan upplevas som alltför omfattande för uppgiftslämnaren och att kanske mindre exakta uppgifter fylls i, bidrar också till mätfel. Den sistnämnda typen av fel fångas förhoppningsvis upp till stora delar i den granskning som görs av materialet. Den typ av mätfel som härstammar från mätningen är dock svår att kvantifiera.

2.2.4 Svartsbortfall

Den statistik som baseras enbart på det gemensamma variabelinnehållet är inte behäftad med något urvalsfel. Däremot förekommer såväl bortfallsfel som mätfel. Mätfel uppkommer i de fall företagen i sin rapportering till SCB eller Skatteverket avviker från de önskade variabeldefinitionerna.

Som framgår av tabell 2 nedan uppgår det ovägda bortfallet till 16,7 procent för det gemensamma variabelinnehållet. Vägt efter anställda respektive omsättning uppgår motsvarande bortfall till 4,3 procent respektive 4,0 procent. Motsvarande bortfall vid preliminär publicering föregående år var 15,3 procent ovägt, 3,1 procent vägt efter antal anställda och 2,9 procent vägt efter nettoomsättning.

Tabell 2: Bortfall i det gemensamma variabelinnehållet per näringsgren 2015, preliminär redovisning

SNI2007	Antal undersökta företag	Därav bortfall	Andel imputerade företag, %	Bortfallets andel i % av	
				Antal anställda	Nettoomsättning exkl. punktskatter
Totalt	1 097 790	183 779	16,7	4,3	4,0
01-03	246 510	37 894	15,4	6,4	9,6
05-09	733	70	9,5	0,3	0,4
10-33	53 721	7 416	13,8	2,8	1,8
35-39	5 707	2 182	38,2	2,2	2,7
41-43	98 919	14 062	14,2	4,7	5,2
45-47	127 889	22 354	17,5	4,4	4,1
49-53	29 345	3 263	11,1	3,4	3,8
55-56	31 954	5 305	16,6	7,0	7,1
58-63	58 602	12 345	21,1	4,1	3,6
68	60 722	6 856	11,3	2,9	4,0
69-75	176 636	31 641	17,9	5,1	6,2
77-82	37 929	7 098	18,7	4,8	5,6
85-88	61 503	12 287	20,0	4,2	5,6
90-96	107 620	21 006	19,5	7,7	7,9

Imputering för den del av undersökningen som undersöks via enkät berör endast vissa av variablerna, eftersom flertalet återfinns i den officiella årsredovisningen

och kan hämtas därifrån om inte ifylld enkät inkommit. För de variabler som inte finns att hämta på detta sätt har imputeringar i första hand gjorts med hjälp av strukturen för företagets inkomna värden föregående år. Om inte heller dessa finns tillgängliga används s.k. medelvärdesimputeringar. Som imputeringsunderlag används i första hand femsiffrig SNI-nivå. Villkoret har varit att minst tre företag måste ingå i gruppen som bildar imputeringsunderlaget. Om det inte funnits ett tillräckligt antal företag i en grupp har en mer övergripande SNI-nivå använts och, där så krävts, en hopslagning av tvåsiffrig SNI-nivå. För en del variabler har andra imputeringsmetoder använts. Ett exempel är vissa kostnadsposter, där information, om sådan funnits, hämtats från undersökningen Industrins förbrukning av inköpta varor och tjänster (INFI). Denna undersökning innefattar årligen cirka en tredjedel av industribranscherna, vilket innebär att hjälpinformationen inte finns för alla företag som ingår i FEK. Ett annat exempel är antal anställda, som har fördelats m.h.a. FDB då det saknats på LVE-nivå.

2.2.5 *Bearbetning*

Det material som har samlats in direkt från de större betydande företagen genomgår en mikrogranskning i ett egenutvecklat granskningssystem där ett stort antal kontroller avseende summeringar, rimlighet och samband mellan variabler genomförts.

Det administrativa materialet från Skatteverket har granskats med hjälp av ett avsevärt färre antal kontroller. Denna granskning har i första hand inriktats på att kontrollera sådana värden som antas ha stor effekt på den redovisade statistiken.

Efter avslutad granskning av materialet på mikronivå sker bearbetningar för att korrigera för svarsbortfallet, se 2.2.4. Därefter sammanfogas enkätmaterialen med det administrativa materialet för att bilda ett gemensamt utseende avseende variabelinnehåll.

2.2.6 *Modellantaganden*

För undersökningen föreligger det ett flertal antaganden som inte framkommer under ovanstående rubriker. Ett exempel på sådant modellantagande berör de företag som ingår i det administrativa materialet. Dessa företag antas vara branschrena och endast bestå av en verksamhetsenhet. Således förekommer det inte att ett företag är uppdelat olika verksamhetsenheter i det administrativa materialet. Vidare görs modellantaganden vid beräkning av investeringar för företagen i det administrativa materialet och vid redovisning på regional nivå.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

I avsnitt 2.2.4 redovisas bortfallet i det administrativa materialet på tvåsiffrig SNI-nivå.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökning, publicering och uppgiftsinsamling för undersökningen sker årligen.

3.2 Framställningstid

Målsättningen är att undersökningens preliminära resultat skall publiceras senast 12 månader efter undersökningsårets utgång.

3.3 Punktlighet

Vad gäller undersökningsåret avseende 2015 publicerades det preliminära resultatet 12 månader efter undersökningsårets utgång.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Från och med 1997 är FEK och Företagsstatistiken anpassad till den nya ÅRL som trädde i kraft den 1 januari 1997. Det innebär att vissa förändringar i redovisningspraxis påverkar statistiken från och med undersökningsåret 1997. Exempelvis fick resultat- och balansräkningen nytt utseende i och med detta.

Fastighetsförvaltning SNI2007 68 (SNI2002 70) ingår i Företagsstatistiken från och med 1997. För tidigare år kan inga jämförelser göras för denna bransch.

Vissa holdingbolag redovisades till och med årgång 1996 på betjänad bransch och i den största storleksklassen oavsett faktiskt antal anställda. I redovisningen 1997 till och med år 2002 redovisades samtliga holdingbolag i SNI2002 74.150 och efter sitt faktiska antal anställda, när det gäller den institutionella redovisningen (företagsnivå). För den funktionella redovisningen (verksamhetsnivå) redovisas holdingbolagen på betjänad bransch. I redovisningen från och med år 2003 redovisas holdingbolagen på betjänad bransch även när det gäller den institutionella redovisningen.

Samhallkoncernen och affärsverken (Svenska kraftnät, Statens järnvägar, LFV samt Sjöfartsverket) redovisades till och med 1996 utanför bolagssektorn. Från och med 1997 ingår även dessa företag i sin bransch och storleksklass.

För perioden 1997-2002 har insamlingsmetodiken av data ändrats från ett urvalsförfarande till en totalundersökning, genom att samtliga standardiserade räkenskapsutdrag från Skatteverket används för att beskriva de företag som ej enkätundersöks. Från och med 2003 har insamlingsmetodiken åter ändrats och nu görs en kombinerad total- och urvalsundersökning.

I syfte att förenkla företagens administrativa uppgiftslämnande ändrades utseendet på SRU i och med referensår 2007. Detta innebär att vissa redovisningsvariabler har modifierats eller ersatts och att det för enskilda variabler i FEK således kan förekomma brott i tidsserierna.

Med hjälp av Industristatistik kan man för industribranscher följa vissa variabler och göra jämförelser över tiden från 1968. Med hjälp av Finansstatistiken kan man göra jämförelser från 1973. Från 1980 har kvaliteten förbättrats successivt genom övergången från små urval till totalundersökning av företagen.

I och med referensår 2008 övergick FEK till en ny branschindelning, SNI 2007. Tack vare en tillbakaräkning av materialet finns jämförbara serier i den nya branschindelningen från årgång 2000.

Som tidigare nämnts skall ett företag varit klassat som aktivt i november enligt FDB för att tillhöra rampopulationen. Från och med 2010 används ett något modifierat aktivitetsbegrepp i FDB, vilket påverkar jämförbarheten av statistiken över tid. Följande utökningar av aktivitetsbegreppet har gjorts:

- Fysiska personer äldre än 70 år eller yngre än 16 år aktiveras i de fall de i övrigt uppfyller aktivitetskriterierna.
- Företag med utländsk eller okänd adress aktiveras i de fall de i övrigt uppfyller aktivitetskriterierna.

Detta har lett till en utökning av antalet företag i rampopulationen på i storleksordning 40 000 företag, motsvarande ungefär fyra procent. För statistiken på totalnivå i övrigt är effekten begränsad. För förädlingsvärdet har ökningen skattats till cirka 0,3 procent, som en följd av de utvidgade aktivitetskriterierna. I branscherna SNI 01 Jordbruk och jakt samt service i anslutning här till och SNI 02 Skogsbruk är effekten dock betydligt större, cirka fem procent. Detta i princip uteslutande som en konsekvens av det första kriteriet.

År 2014 reviderades standarden för klassificering av institutionella enheter, Standard för institutionell sektorindelning INSEKT 2014, baserat på Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 549/2013, om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i den Europeiska unionen (ESA 2010). Även om den reviderade sektorindelningen i allt väsentligt bygger på samma grundprinciper är den nya sektorindelningen inte helt jämförbar med den tidigare standarden. Den reviderade standarden är något mer detaljerad jämfört med INSEKT 2000. Inom finansiell bolagssektor har nya typer av institut tillkommit, och vissa förtydliganden gjorts i ESA 2010, vilket ökat antalet finansiella kategorier från 18 till 24 på lägsta nivå. Ett exempel på en ny kategori är koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag. Dessa består av alla finansiella bolag och kvasibolag, som varken ägnar sig åt finansiell förmedling eller finansiell serviceverksamhet, och som kännetecknas av att huvuddelen av antingen deras tillgångar eller skulder inte handlas på den öppna finansmarknaden. Detta innebär att bolag som inte tidigare varit klassade som finansiella bolag kan bli klassade som finansiella bolag vilket medför att bolaget inte längre ingår i undersökningen Företagens ekonomi.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Vid jämförelser mot andra länder så bör man ha i åtanke att EU:s förordning "Rådets förordning nr 58/97 om statistik rörande företagsstrukturer" avser undersökningsåret 1995 och framåt, men att den i praktiken först fått genomslag för undersökningsåret 1997. Fr.o.m. undersökningsåret 2008 ersätts denna

förordning av ”Europaparlamentets och Rådets förordning nr 295/2008 om statistik över företagsstrukturer”. Syftet med den nya förordningen är bl.a. att säkerställa ett fortsatt statistiskt stöd för beslut inom nuvarande politikområden.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Många av variablerna i FEK är unika för undersökningen. En del av variablerna kan dock jämföras mot resultaten från andra undersökningar inom Sverige, t.ex. Industrins varuproduktion (IVP), Momsstatistiken, Investeringsstatistiken samt Post- och Telekommunikationsundersökningen.

De i undersökningen ingående företagen och deras underenheter styrs av vilka företag som är aktiva i FDB. Andra undersökningar som använder SAMU:s ram kan i princip kombineras med undersökningen.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistikdatabasen, EU:s databaser.

5.2 Presentation

Materialet presenteras i tabellform och diagram med kompletterande text.

5.3 Dokumentation

Undersökningen finns även dokumenterad i SCBDOK och MetaPlus. Variabel- och datamängdsbeskrivningar kan fås genom SCB:s kontaktpersoner.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterialet. Forskare, utredare m.fl. kan efter prövning få ut avidentifierat mikromaterial för egna bearbetningar.

5.5 Upplysningstjänster

Upplysningar om och frågor rörande FEK kan fås genom att kontakta SCB:s statistikservice på telefon 010-479 50 00 eller e-postadress fek.ns@scb.se.

Bilaga 1 – Variabelförteckning

Nedanstående förteckning innehåller de variabler som ingår i den preliminära redovisningen av FEK 2015. Förutom definitioner av dessa variabler finns i förekommande fall även kopplingar till BAS-konton.

Basfakta, FE-nivå

Antal företag: Antal aktiva icke-finansiella företag under referensåret (t.o.m. utgången av november månad, SNI2007 01-96 exkl. 64-66, 84).

Antal anställda: Antal anställda avser medeltalet anställda omräknat till heltidspersoner i enlighet med vad som redovisas i företagets årsredovisning.

Nettoomsättning: Med nettoomsättning avses intäkter från företagets huvudsakliga rörelse för sålda varor och utförda tjänster. Den nettoomsättning som publiceras är exklusive punktskatter och dessutom justerad för merchanting (d.v.s. intäkter från varor som såväl tillverkas/köps som säljs utomlands utan att passera rikets gränser har räknats bort).

Förädlingsvärde: Förädlingsvärdet är ett mått på den sammanlagda värdeökningen som producerats av företaget (m.a.o. dess bidrag till bruttonationalprodukten) och definieras i Företagens ekonomi som produktionsvärdet minus kostnader för köpta varor och tjänster som använts som insats i produktionen. Här ingår inte löner, sociala avgifter och inköpskostnaden för varor som säljs vidare utan bearbetning (eftersom enbart handelsmarginalen ingår för dessa i produktionsvärdet).

Summa tillgångar: Det bokförda värdet av företagets samlade tillgångar, såväl anläggningstillgångar som omsättningstillgångar. Är definitionsmässigt lika med summan av eget kapital och skulder och kallas även balansomslutning.

Resultaträkningsposter, FE-nivå

Nettoomsättning: Med nettoomsättning avses intäkter från företagets huvudsakliga rörelse för sålda varor och utförda tjänster. Den nettoomsättning som publiceras är exklusive punktskatter och dessutom justerad för merchanting (d.v.s. intäkter från varor som såväl tillverkas/köps som säljs utomlands utan att passera rikets gränser har räknats bort). BAS-konto 30-37 exkl. 3750.

Övriga rörelseintäkter: I posten ingår intäkter som är sekundära i rörelsens normala verksamhet, exempelvis hyresintäkter, försäkringsersättningar, vinster vid avyttring av anläggningstillgångar, valutakursvinster och bidrag för personal. BAS-konto 39.

Aktiverat arbete för egen räkning: Posten innehåller även aktiverat arbete för egen räkning med vilket avses rörelsens direkta och indirekta nedlagda kostnader på egna anläggningstillgångar som aktiverats i balansräkningen. BAS-konto 38.

Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor: Posten summerar förändringar av lager och pågående arbete till följd av tidsförskjutning mellan produktion och fakturering. Förändring till följd av normal inkurans (värde-minskning av en vara beroende på att den är skadad, tekniskt eller modemässigt föråldrad eller liknande) ska inkluderas. BAS-konto 4932, 4940-4950, 4970, 4990.

Kostnader för råvaror, handelsvaror och övriga externa kostnader: Posten inkluderar anskaffningsvärdet av råvaror (material för vidarebearbetning, vanligtvis i industriföretag), handelsvaror (återförsäljs utan vidarebearbetning, vanligtvis i handelsföretag), samt legoarbeten och underentreprenader för att producera rörelsens varor och/eller tjänster. BAS-konto 4910-4920, 4931, 4960, del av 40-47. I övriga externa kostnader ingår bl.a. lokalyror, energikostnader inkl. värme, kyla och belysning (exkl. energi som råvara i produktionen), bilkostnader, frakter, telefon, revisions- och bokföringsarvoden m.m. Även nedskrivningar av omsättningstillgångar ingår här. BAS-konto 50-69, 7740, 7790.

Lönekostnader: Posten inkluderar löner och andra ersättningar. BAS-konto 70-73.

Sociala avgifter och övriga personalkostnader: Posten inkluderar sociala avgifter, pensioner och övriga personalkostnader såsom utbildning, hälsovård och representation. BAS-konto 74-76, 3988.

Summa personalkostnader: Personalkostnaderna inkluderar löner, pensioner, sociala avgifter och övriga personalkostnader såsom utbildning, hälsovård och representation. BAS-konto 70-76, 3988.

Övriga rörelsekostnader: I posten ingår kostnader som är sekundära i rörelsens normala verksamhet, exempelvis valutakursförluster, förlust vid avyttring av anläggningstillgångar eller omstruktureringskostnader. BAS-konto 79.

Summa av- och nedskrivningar: Posten inkluderar såväl avskrivningar som nedskrivningar av både immateriella och materiella anläggningstillgångar. (Nedskrivning av omsättningstillgångar ingår i posten Övriga externa kostnader.) BAS-konto 7710-7730, 7760-7780, 78.

Rörelseresultat: Rörelsens intäkter minus rörelsens kostnader. Rörelseintäkterna består av summan av nettoomsättning, förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning samt övriga rörelseintäkter medan rörelsekostnaderna består av summan av råvaru- och handelsvarukostnader, övriga externa kostnader, personalkostnader, övriga rörelsekostnader samt av- och nedskrivningar.

Resultat från finansiella investeringar: Posten innehåller intäkter och kostnader från företagens finansiella verksamhet, såsom resultat från andelar i koncern- och intresseföretag eller andra typer av värdepapper/fordringar samt ränteintäkter/-kostnader. BAS-konto 80-84.

Rörelseresultat efter finansiella poster: Rörelseresultat plus/minus resultat från finansiella investeringar.

Extraordinära intäkter och kostnader: I posten ska enligt Redovisningsrådet inkluderas intäkter och kostnader som uppkommer i sällsynta undantagsfall, exempelvis jordbävningar, krigshändelser eller konfiskation av utländska dotterbolag. BAS-konto 8710, 8750.

Bokslutsdispositioner: Bokslutsdispositioner är redovisningsåtgärder som vidtas vid årsbokslut med syfte att redovisa ett visst resultat till beskattning. Exempel på sådana bokslutsdispositioner är förändring av periodiseringsfond, mottagna/lämnade koncernbidrag och överavskrivningar (skillnaden mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar). BAS-konto 88.

Skatt på årets resultat: Innehåller årets preliminära skatt samt skillnaden mellan förra årets preliminära och definitiva skatt. Här ingår också förändringar i latent skatt. BAS-konto 89 exkl. 8990.

Årets resultat: Resultat efter finansiella poster plus/minus extraordinära intäkter och kostnader, bokslutsdispositioner samt skatt. BAS-konto 8990.

Balansräkningsposter, FE-nivå

Summa immateriella tillgångar: I posten ingår patent, licenser, goodwill och liknande. BAS-konto 10.

Byggnader, markanläggningar och mark: Posten inkluderar byggnader, markanläggningar och mark samt även förbättringsutgifter på annans fastighet. BAS-konto 11 exkl. 1180.

Maskiner och inventarier: Posten inkluderar maskiner och andra tekniska anläggningar avsedda för produktionen samt inventarier, verktyg och installationer. BAS-konto 12 exkl. 1280.

Förskott avseende mat. anl.tillgångar och pågående nyanläggningar: Avser förskott och pågående nyanläggningar av såväl byggnader, markanläggningar och mark som maskiner och inventarier. BAS-konto 1180, 1280.

Summa materiella anläggningstillgångar: Summan av byggnader, markanläggningar och mark, maskiner och inventarier samt förskott avseende materiella anläggningstillgångar och pågående nyanläggningar. BAS-konto 11-12.

Aktier och andelar (anläggningstillgångar): Innefattar aktier och andelar i svenska och utländska dotter-, koncern- och intresseföretag. BAS-konto 1310, 1330.

Andra finansiella anläggningstillgångar: Innefattar långfristiga fordringar på koncernföretag och intresseföretag samt andelar och värdepapper i andra företag, långfristiga lån till delägare eller närstående samt uppskjuten skattefordran och andra långfristiga fordringar. BAS-konto 1320, 1340-1380.

Summa finansiella anläggningstillgångar: Summan av aktier och andelar samt andra finansiella anläggningstillgångar. BAS-konto 13.

Summa anläggningstillgångar: Summan av immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar. BAS-konto 10-13.

Varulager m.m.: Posten innehåller samtliga typer av varor som lagerhålls samt varor och tjänster som tillverkas eller tillhandahålls för egen eller annans räkning. Exempel på sådana kan vara råvaror, halvfabrikat, handelsvaror eller värdepapper. BAS-konto 14.

Kundfordringar: Posten innehåller fordringar på företagets kunder som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen. Kundfordringar på koncern- och intresseföretag ingår inte här utan i posten Kortfristiga fordringar hos koncern- och intresseföretag. BAS-konto 1510-1550, 1580.

Kortfristiga fordringar hos koncern- och intresseföretag: Posten innehåller kundfordringar och kortfristiga fordringar hos moderföretag, dotterföretag och andra koncernföretag samt intresseföretag. BAS-konton 1560, 1660, 1570, 1670

Övriga fordringar: Posten innehåller exempelvis skatte- och momsfordringar, kortfristiga fordringar hos anställda och avräkning för skatter. BAS-konto 1610-1650, 1680-1690.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter: Posten innehåller nettot av förutbetalda intäkter och upplupna (ej fakturerade) intäkter. BAS-konto 17.

Summa kortfristiga fordringar: Summan av kundfordringar, förutbetalda kostnader och upplupna intäkter samt övriga fordringar. BAS-konto 15-17.

Summa kortfristiga placeringar: Posten innehåller placeringar som är avsedda att realisera inom 12 månader efter balansdagen. BAS-konto 18.

Kassa och bank: I posten ingår likvida medel såsom kontantkassor och tillgångar på girokonton och checkkonton. BAS-konto 19.

Summa omsättningstillgångar: Summan av varulager, kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar samt kassa och bank. BAS-konto 14-19.

Summa tillgångar: Summan av anläggningstillgångar och omsättningstillgångar. Även känt som balansomslutning och definitionsmässigt lika med summa eget kapital och skulder. BAS-konto 10-19.

Aktiekapital: Posten visar storleken på det av ägarna insatta aktiekapitalet. På företagsnivå förändras posten enbart i samband med exempelvis fond- eller nyemission. BAS-konto 2081, 2082.

Övrigt bundet eget kapital: Posten innehåller tillgångar i uppskrivningsfonder eller reservfonder. BAS-konto 2085, 2086

Balanserad vinst/förlust: Posten innehåller förutom balanserad vinst/förlust även annat fritt eget kapital såsom koncernbidrag, aktieägartillskott eller överkursfond. BAS-konto 2067, 2091-2098.

Årets resultat: Posten innehåller årets resultat och är definitionsmässigt lika med årets resultat enligt resultaträkningen. Observera att denna post ej är tillgänglig för handels- och kommanditbolag samt enskilda näringsidkare, se nedan. BAS-konto 2099.

Eget kapital i HB/KB, enskilda näringsidkare: För handels- och kommanditbolag samt enskilda näringsidkare finns inte motsvarande uppdelning av eget kapital. Eget kapital redovisas därför för dessa organisationsformer i en egen post. BAS-konto 20.

Summa eget kapital: Eget kapital utgör skillnaden mellan företagets tillgångar och skulder. Posten beräknas som summan av aktiekapital, övrigt bundet eget kapital, balanserad vinst/förlust samt årets resultat. Inkluderar även eget kapital i HB/KB och hos enskilda näringsidkare. BAS-konto 20.

Periodiseringsfonder: Posten innehåller företagets periodiseringsfonder vilka kan användas för att utjämna resultatet över ett antal år. BAS-konto 2110-2129.

Ackumulerade överavskrivningar: Posten innehåller skillnaden mellan företagets avskrivningar enligt plan och de skattemässiga avskrivningarna. BAS-konto 2150.

Övriga obeskattade reserver: Posten innehåller ersättningsfond, obeskattade intäkter och andra obeskattade reserver som exempelvis lagerreserv. BAS-konto 2160, 2180, 2190.

Summa obeskattade reserver: Summan av periodiseringsfonder, ackumulerade överavskrivningar och övriga obeskattade reserver. BAS-konto 21.

Avsättningar för pensioner: Posten innehåller företagets avsättningar för pensioner, antingen enligt tryggandelagen eller också övriga liknande avsättningar. BAS-konto 2210, 2230.

Övriga avsättningar: Posten innehåller avsättningar för exempelvis garantier och uppskjutna skatter. BAS-konto 2220, 2240, 2250, 2290.

Summa avsättningar: Summan av avsättningar för pensioner och övriga avsättningar. BAS-konto 22.

Långfristiga skulder till koncern- och intresseföretag: Posten innehåller den del av de skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen som lånats upp från koncern- eller intresseföretag. BAS-konton 2360, 2370.

Övriga långfristiga skulder: Posten innehåller långfristiga skulder med andra motparter än koncern- eller intresseföretag. BAS-konto 2310-2350, 2390.

Summa långfristiga skulder: Posten innehåller skulder eller delar av skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen. BAS-konto 23.

Förskott från kunder: Betalningar från kunder där motprestation ännu inte lämnats. Även pågående arbeten där fakturerade kostnader regelmässigt överstiger nedlagda kostnader ingår. BAS-konto 2420, 2430.

Leverantörsskulder: Skulder till leverantörer för mottagna varor eller tjänster som ännu ej betalats. BAS-konto 2440.

Kortfristiga skulder till koncern- och intresseföretag: Posten innehåller den del av de skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen som lånats upp från koncern- eller intresseföretag. BAS-konton 2460, 2860, 2470, 2870

Skatteskulder: Posten innehåller vid balansdagen aktuella skatteskulder för exempelvis moms, inkomstskatt eller fastighetskatt. BAS-konto 25.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter: Posten innehåller nettot av övriga upplupna (ej betalda) kostnader för exempelvis löner, pensioner eller räntor samt förutbetalda intäkter. BAS-konto 29.

Övriga kortfristiga skulder: Posten innehåller andra skulder eller delar av skulder som förfaller till betalning inom 12 månader från balansdagen. BAS-konto 2410, 2450, 2480, 2490, 26-28 exkl. 2860-2870.

Summa kortfristiga skulder: Summan av förskott från kunder, leverantörsskulder, skatteskulder, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter samt övriga kortfristiga skulder. BAS-konto 24-29.

Summa eget kapital och skulder: Det bokförda värdet av företagens egna kapital, obeskattade reserver, avsättningar samt lång- och kortfristiga skulder. Även känt som balansomslutning och definitionsmässigt lika med summa tillgångar. BAS-konto 20-29.